

۱۹ اردیبهشت، روز جهانی صلیب سرخ و هلال احمر

عنوان سازمان بین المللی با هدف تخفیف آلام انسانی و حفظ و پیشرفت بهداشت عمومی، بر طبق موافقتنامه ژنو در سال ۱۸۶۴ میلادی و خاصه در نتیجه مساعی شخصی به نام ژن هنری دونان (Jean Henry Dunant، ۱۹۱۰ - ۱۸۲۸) سوئیس، پس از تشکیل صلیب سرخ نامیده شد. در سال ۱۸۶۲ دونان کتاب «خاطره ای از سولفرینو Solferino» را شرح داد و خواستار تشکیل جمعیت‌های امدادی داوطلب برای تسکین آلام این گونه آسیب دیدگان از جنگ شد.

وی پیشنهاد کرد که خدمت به رنجوران و زخمی‌های نظامی، فعالیت بی طرف محسوب شود و «انجمن ژنوی امور عام المنفعه» با علاقه وافر از پیشنهاد وی استقبال کرد و در نتیجه، یک کنفرانس بین المللی با شرکت نمایندگان ۱۶ کشور در ژنو تشکیل شد و موافقتنامه ۱۸۶۴ میلادی برای بهبود وضع مجروحان و رنجوران نظامی میدان جنگ تدوین شد و به امضای نمایندگان دوازده دولت از کشورهای شرکت کننده رسید و در آن بی طرف شمردن متصدیان خدمات پزشکی نیروهای مسلح، رفتار انسانی با زخمی‌ها و بی طرفی غیر نظامیانی که داوطلبانه به کمک مجروحان جنگ می‌شتابند و نیز علامتی بین المللی به منظور مشخص ساختن اعضا و وسایلی که در این راه به کار می‌روند پیش بینی شده بود. به افتخار ملیت دونان، صلیبی سرخ بر زمینه‌ای سفید به تقلید از پرچم سوئیس به عنوان نماد و علامت آن انتخاب شد.

در سال ۱۹۶۳ میلادی، در ۸۸ کشور جهان جمعیت‌های ملی صلیب سرخ پدید آمد و همچنین دو گروه بین المللی دیگر نیز مرکزشان در ژنو دایر بود، یکی کمیته بین المللی صلیب سرخ تأسیس ۱۸۶۳ میلادی مرکب از ۲۵ تن از بزرگان سوئیس که هنگام جنگ به عنوان میانجی‌های بی طرف خدمت می‌کردند و دیگری اتحادیه جمعیت‌های صلیب سرخ تأسیس ۱۹۱۹ میلادی، که هدفش کمک‌های متقابل و همکاری و توسعه فعالیت‌های مربوطه خاصه در زمان صلح بود. فعالیت صلیب سرخ بین المللی از پایان جنگ جهانی دوم توسعه فراوانی یافت.

هر خانواده یک امدادگر

هلال احمر

در کشورهای اسلامی به جای صلیب سرخ، هلال احمر به عنوان نماد سازمان به کار گرفته شد و پیشینه آن به آنجا برمی‌گردد که در سال ۱۸۷۶ دولت عثمانی بجای استفاده از نشان صلیب سرخ از معکوس رنگ‌های پرچم خود یعنی هلال احمر در زمینه سفید برای جمعیت ملی خود استفاده کرد که بعدها بسیاری از کشورهای اسلامی آن را بعنوان نشان جمعیت ملی خود بکار بردند.

جایگاه جمعیت هلال احمر از نظر عرف بین‌المللی نیز بسیار حائز اهمیت است. در حال حاضر صلیب سرخ و هلال احمر بین‌المللی بزرگترین شبکه بشردوستانه غیرسیاسی و امدادسانی جهانی را تشکیل می‌دهد. امروزه در سطح بین‌المللی یکی از معیارهای سنجش میزان فعالیت‌های بشردوستانه و غیرسیاسی در هر کشور وضعیت جمعیت ملی صلیب سرخ و یا هلال احمر و عدم وابستگی و غیرسیاسی بودن آن است.

کمیته بین المللی صلیب سرخ (ICRC)، که مقر آن در ژنو (سوئیس) قرار دارد، سازمانی است بی طرف، بی غرض و مستقل که وظیفه منحصرأ بشردوستانه آن عبارت است: حفاظت از زندگی و کرامت قربانیان جنگ و نیز خشونت داخلی، و یاری رسانی به آنها. فعالیت‌های کمیته بین المللی بر پایه مقررات حقوق بشردوستانه استوار است و در موارد سیاسی، دینی و عقیدتی بیطرف است.

اما دولت ایران در سال ۱۳۰۱ جمعیت ملی خود را تأسیس نمود ولی بجای استفاده از نشان صلیب سرخ و یا هلال احمر علامت شیر و خورشید سرخ را بعنوان نشان جمعیت خود انتخاب کرد. با تلاشها و پیگیری متمادی دولت و جمعیت ایران سرانجام علامت شیر و خورشید در کنفرانس ژنو در سال ۱۹۲۹ بعنوان نشان سوم مورد حمایت بین‌المللی، به تصویب رسید. از آن پس سه نشان صلیب سرخ، هلال احمر و شیر و خورشید سرخ بعنوان نشانه‌ای رسمی بین‌المللی شناخته شده و نهایتاً در متن کنوانسیون‌های چهارگانه ژنو مصوب ۱۹۴۹ بعنوان نشانه‌ای سه‌گانه بین‌المللی که تحت حمایت حقوق بین‌الملل بشردوستانه قرار دارد به تصویب رسیدند.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی و در سال ۱۳۵۹ دولت ایران با ارسال نامه‌ای به دولت سوئیس بعنوان امین و نگاهدارنده قراردادهای چهارگانه ژنو اعلام نمود که استفاده از شیر و خورشید سرخ را به تعلیق درآورده و بجای آن از نشان هلال احمر استفاده خواهد نمود. از آن پس جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران به جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران تغییر نام داد.

از سوی جمعیت هلال احمر روزهای هجدهم تا بیست و چهارم اردیبهشت ماه به مناسبت **هفته هلال احمر** نام گذاری شدند: چهارشنبه ۱۸ اردیبهشت روز امداد و نجات، با شعار ایجاد نوآوری و شکوفایی در شیوه‌های امدادی، پنجشنبه ۱۹ اردیبهشت روز خدمات داوطلبانه، با شعار با هم برای بشریت (شعار نهضت صلیب سرخ)، جمعه ۲۰ اردیبهشت روز جوانان و صلح، با شعار گسترش صلح و دوستی حتی با یک لبخند، شنبه ۲۱ اردیبهشت روز دسترسی به خدمات پزشکی خودکفایی دارویی، با شعار تضمین سلامت و زندگی، یکشنبه ۲۲ اردیبهشت روز سلامت جسم و روح، با شعار ارتقای خدمات درمانی و توانبخشی در سطح عالی، دوشنبه ۲۳ اردیبهشت روز آموزش همگانی، با شعار فراگیری آموزش کمک‌های اولیه در هر لحظه و سه‌شنبه ۲۴ اردیبهشت گسترش شعار هر خانواده یک امدادگر.